

Ayrılığın Haritası

ERTUĞ UÇAR

ROMAN

ERTUĞ UÇAR
AYRILIĞIN
HARİTASI

Can aędaş

Ayrılığın Haritası, Ertuğ Uçar

© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Temmuz 2020, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıőtır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Düzelti: Melif Oflas, Ebru Aydın

Mizanpaj: M. Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Alper Zeki / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Őti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-4309-2

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAęITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750743092

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

ERTUĞ UÇAR

AYRILIĞIN
HARİTASI

ROMAN

♥can

Ertuğ Uçar'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Bir Çift Ayak, 2016

Gece Yolculuğu, 2017

Woolf'un İzinde, 2017

Dünyayı Seyretmek İçin Bir Yer, 2020

ERTUĞ UÇAR, Antalya'da doğdu. İstanbul'da yaşıyor ve mimarlık yapıyor. Yayımlanmış öykü kitapları: *Rüya Arızaları* (2006), *Yalnızlığın 17 Türü* (2008), *Dünyayı Seyretmek İçin Bir Yer* (2010) ve *Ormanda Kaybolmak* (2014) dışında *Bir Çift Ayak* (2016) adlı romanı ve *Woolf'un İzinde* (2017) adlı deneme kitabı var. Ayrıca daha önce *Rüya Arızaları* ve *Yalnızlığın 17 Türü* adıyla yayımlanan kitaplarını yeni öyküler de ekleyerek *Gece Yolculuğu* (2017) adlı kitapta bir araya getirdi.

“Varlığım onu sıkıyor olmalı artık, tıpkı bir kez hoşla giden
ve tekrarlanmak istenmeyen bir şaka gibi.”

Morel'in Buluşu, Adolfo Bioy Casares

“İçinde sadece iki-üç kişi olan otobüsler geçiyordu
yanımdan. Tanımadığım, beni tanımayan insanlar.
Ne büyük lütuf.”

Nefret, Arkadaşlık, Flört, Aşk, Evlilik, Alice Munro

1. Bölüm

1.

Çantalarımızı yolcu salonuna bıraktık, üst güverteye çıkıyoruz. Önümde Uraz. Yanından geçerken kaplamalara işaretparmağının sırtıyla vuruyor. Arkasında gizlenen katmanları anlamak ister gibi. Merdiven sıkışık. Nihayet yukarı ulaşıyoruz. İnsanlar burayı doldurmuş. Tek sıra halinde tırabzan kenarına dizilmişler. Geride bir basamağın üzerine çıkıp sırtımızı baca gibi bir şeye veriyoruz. Uraz içine bakmak için yükseliyor ayaklarının ucunda. Katamaran homurtular çıkarıyor. Altımızda bir kuvvet, iskeleyi itiyor. Yan yanayız Uraz’la. Birbirimize değmiyoruz.

“Kaç ada vardır Ege’de?”

“Neyi adadan saydığına göre değişir.”

“Ada işte.”

“Bak, kale burcuyla yelkenli arasında bir karaltı var ya...”

Eliyle güneşin geldiği yönü işaret ediyor. Siyah gölgeler halinde görünüyor her şey. Turuncu fuları bileğinde sarılı Uraz’ın. Üzerinde soluk mavi bir tişört. Saçları küçük küçük dalgalanıyor.

“Şu diş diş görünen kayalar mı?” diyorum. Gözlerim kısılı, tam bakamıyorum o tarafa.

“Bir ağaç da var üzerinde.”

“Ağaç mı o? Çalı gibi sanki.” Güneş arkada yükselmiş. Gösterdiği şey, deniz yüzeyinde bir karalama. Bir dizini büküp ayak tabanını bacaya dayıyor Uraz. Dönüp ciddiyetle soruyor.

“Bu da ada mı mesela?”

“Yok canım, bunları demiyorum. Üzerinde insan olsun.”

“Kardak?”

“Onu sayalım.

“Ama insan yok üzerinde, yürüsen elli adımdır.”

Sonunda tekne başarıyor. Adadan kurtuluyor ve homurtularını artırarak dalgakırana doğru yavaşça dönüyor. Aynı boyda üç kızıl saçlı çocuk bağırsarak önümüzden geçiyorlar. Babaları da arkalarından. Güvertede bir dalgalanma oluyor. Katamaran düdüğünü çalarak limanın içinde manevra yaptıkça fotoğraf çekmek için insanlar bir o yana bir bu yana geçiyor. Bir boşluk yakalayıp kış tarafında tırabzan kenarına yerleşiyoruz biz de. Uraz’ın az önce gösterdiği kayalığa yaklaşıyoruz. Uzun, ince bir kara parçası. Hafifçe yükseldiği yerde bir zeytin, gövdesini bir taşın arkasına gizlemek için eğilmiş.

“Adalılar bunlara ‘vrak’ der.”

“Adaya ne diyorlar?”

“Nisi... bir de ‘nisos’ var.”

Adalardan konuşurken canlanıyor Uraz. Elleri kolları hareketleniyor, dikleşiyor omuzları. Şortunun cebinden bir katlanır dürbün çıkarıyor.

“Nisos nedir?”

“Ada dizisi.”

“Kaç ada bir dizi sayılıyor?”

“Bilmiyorum.”

“Vrak’ları saymazsak kaç ada var yani Ege’de?”

Yanımızdaki çocuğun hayran bakışları altında dürbünü açıp ufku tarıyor.

“Nereye Ege dediğine göre değişir,” diyor.

Köpük üreten bir motoru var bu teknenin. İki beyaz iz uzayıp gidiyor arkamızda. Kos’un güney limanı Kardamena giderek küçülüyor.

Açıkta iyice hızlanıyor katamaran. “Hipnoz gibi,” diyorum. Kendim bile duyamıyorum söylediklerimi. Tırabzana iyice abanıp eğiliyor, köpüklerin oluştuğu noktayı bulmaya çalışıyorum. Baktıkça başı dönüyor insanın, aşığı yuvarlanmak işten bile değil.

“İnsanı büyülüyor.”

“Efendim?”

“Köpükler... Onlardan gözlerimi alamıyorum, sanki bir şey bırakmış gibi arkada.”

“Aklım kaldı diyemem.”

“Neyde?”

“Kos’ta. İngiliz kızlar. İngiliz oğlanlar.”

Bulduğum ilk Yunan adasıydı Kos. Gördüğüm kadarının Didim’den, Marmaris’ten bir farkı yoktu. Derslerin iptal edildiği, gece gündüz bira içilip futbol maçı seyredilen güneşli bir üniversite kampüsüne benziyordu.

“Haklısın, talihsiz bir ada,” diyorum. Uraz’a dönüyorum, arkaya gitmiş. Büyük turuncu bir varile benzeyen filikanın sağını solunu yokluyor. Halatlarını gevşetip örtüsünü aralamaya uğraşılıyor.

2.

Aslında pek konuşkan biri değildi Uraz. Oysa bıkmadan, uzun uzun konuşurdu adalar hakkında. Daha eğlenceli biri olurdu. Ben de dinlerdim. Onunla tanışana dek ada benim için suyla çevrili bir kara parçası demektir. Kendi adımları saymazsam.

Tırnaklarımla ahşap küpeştenin güneşte kavlamış cilasını söküyorum. Boynuma sardığım fuların rüzgârda sallanan ucu kulağımı gıdıklıyor. Uraz'a bakıyorum. O da başını çeviriyor benden tarafa. Güneş gözlüğünün yüzeyinde kendi yüzümü görüyorum. Güverte hâlâ kalabalık. Herkes dalgın dalgın köpükleri seyrediyor. Neden acaba? Belki bir şair bunun yanıtını verebilir. Bir gezgin için bile buruk bir yanı olmalı bunun, ardımızda köpükler bırakarak bir yerden uzaklaşıyor olmanın...

Başımızı ufukta küçülen Kos Adası'na çeviriyoruz. Bir kıymık tırnağıma giriyor.

“Kos'u adadan saymıyoruz öyle mi?”

“Yunan adası değil en azından.”

“Ne adası peki?”

“İngiliz olabilir. Bütün adalar biraz öyledir.”

“Gittiğimiz ada... Adı ne demiştin?”

“Nisyros.”

“Şu Yunanca sözcükleri andırıyor. *Nisos* ve...”

“*Nisi* ve *nisos*. Ama onlarla ilgisi yok.”

Dürbünü çocuklara vermiş. Basbayağı üçüz bunlar. Elden ele geçiriyorlar. Babaları bir şeyler söylüyor. Uraz’ a korkuyla karışık bir saygıyla bakıyorlar gözlerini açarak.

“Bu adanın... bir özelliği var mı?”

“Evet var bir tane.”

“Neymiş?”

“Derler ki eskiden Nisyros’a yaklaşan biri önce dumanını, sonra bacasını, sonra da gövdesini görürmüş.”

“Ne bu, vapur mu?”

“Değil, ada. Adanın kendisi.”

“Ada.”

İki eliyle tırabzana yükleniyor Uraz. Gözlerini uzakta bir yere dikeyyor. Anlattıkları oradaymış gibi.

“Evet ama dumanı tütüyor. Bacası da var.”

Başımı onun baktığı yöne çeviriyorum. Dürbün geri gelmiş, bana uzatıyor. İşaret ettiği yöne bakıyorum. Uzakta, nem bulutunun içinde konik bir karaltı. Heyecanlanıyorum.

“Yanardağ mı yoksa?”

“Yanardağ, evet.”

“Hâlâ canlı değil herhalde.”

“Değil.”

“Yol ne kadar sürer?”

Başını sallıyor. “En az bir saat.”

“Ağrı kesici var mı yanında?” diye soruyorum kısa bir süre sonra. Parmaklarımla başımın yanlarını sıvazlıyorum.

Ağrı gözümle kulağım arasında, derimin altında dolaşan küremsi bir varlık. Bazen öyle olur ki yerini tam tespit ettiğimden emin, o noktaya parmaklarımı bastırarak onu yoğurup ufalayacağımı düşünürüm. Ama her zaman kurtulur gider; enseme, kulağımın arkasına, kaşlarımın arası-

na küçük küçük yerleşir, varlığını bir süre daha devam ettirir. Fuları alnıma sarıp ağrının yoğunlaştığı sol şakağında sıkıca düğümlüyorum. Güvertede rüzgâr yedim, ondan olmalı. Bir yandan da güneş. Tuz. Ve teknedeki belli belirsiz titreme. Gece az uyumuş olmam da var tabii.

Üç gün önce çantamı hazırlarken bir an durup, bu geziye çıkmaktan vazgeçmeyi düşünmüştüm. Bir baha- ne düşünüp durdum: “Babam gelecek”, “Sude’nin bu- günlerde bana ihtiyacı var”, “Bu hafta ofiste olmam şart”. Bir dereceye kadar doğruydu hepsi. Oysa sebep bulma- ma gerek yoktu. Uraz beni sakince dinler, bir tepki verir- di elbette, ama kızgın yahut kırgın olmazdı bu. Neticede bir süredir bunu düşünüyor, plan yapıyorduk. Yine de bunları yüzüme vurmaz, kurcalamazdı. Huyu değildi. Öyle ki, böyle zamanlarda onun suskunluğunu, tepkisiz- liğini kendime yansıtır ve kendimi suçlamaya, kendimle didişmeye başlardım. O ise ne yapıyorsa yapmaya de- vam ederdi. Bu durumda çantasının minik ceplerine o ceplere tam oturan eşyaları yerleştirirdi – pusula, kalemler, dürbün, harita, matara. Adalar turuna tek başına çı- kar, geziyi sekiz ay, belki iki sene önce programladığı şekliyle gerçekleştirirdi. Uraz adaları gezmek istiyordu. Benimle veya bensiz.

Bu yolculuğa çıkmam gerektiğini, ona ve kendime bu şansını vermem gerektiğini hissediyordum. Her ne ola- caksa onunla yüzleşmem gerek ayrıca.

Üst güverte esiyor. Altta balkon gibi bir yere iniyor- uz. Burada güneş yok. Ayrıca rüzgârdan korunaklı. Köşe- de bir grup insan sohbet ediyor. Diğerleri içeri girmiş. Uraz, kıçtan sarkan bayrağın dibinde bir korsan saldırısı bekliyormuş, bir balina sürüsü peşindeymiş gibi dikkatle

ufku tarıyor. Her yer aynı. Hava nemli ve tuzlu. Uraz'a işaret edip kabine giriyorum. Farkına varmıyor. Kapıya yakın ikinci sırada bir koltuk boş. İki genç oğlanın yanına oturuyorum. Kulaklıklarını takmışlar, gözleri kapalı. Karşımda yaşlılar sohbet ediyorlar. Yerleşiyorum. Arkaya yatırıyorum başımı. Gözkapaklarım bir oyuncak bebeğinki gibi kendiliğinden iniyor. Derinden gelen motor gürültüsü gözümün önünde köpükleri üretiyor tekrar. Ağrının içeride dolayıp sıktığı bağları gevşetip bir türlü uykuya geçemiyorum. Gözlerimi aralıyorum. Uraz dışarıda. Kendi dünyasında, sanki bazen benim varlığımı unutuyor. Sonra ben bir soru sorunca sesime dönüyor, beni hatırlıyor tekrar. Bir teknenin ayrı köşelerinde iki ayrı insan. Birbirine yakın iki ada.

Gözlerimi kapayınca ağrı bir salyangoz oldu. Başımın iç çeperlerinde hareket ediyor. Simli izini bırakıyor geçtiği yerlere. Enseme doğru kayarak indikçe hafifliyor varlığı. Karanlık, kulaklarımı açıyor. Sesler dolanıyor etrafımda. Yolcu salonundaki her sözcüğü duyuyorum sanki. Farklı diller bir arada. Tiz bir çocuk sesinin dilimlere ayırdığı geniş bir uğultudan İngilizce birkaç sözcük seçiyorum. Solumda bir grup İtalyan kadın, "a"ları uzatıp "r"leri titretiyor. Sesleri, açık denizde dalgalar gibi yükselip alçalıyor. Gözlerimi aralayınca sesler de hafifliyor. Tam karşımda siyah örtüsünü sıkıca başına sarmış yaşlı, zarif bir kadın. Yanındaki adama doğru eğince minyon bedenini, boynundaki haç siyah elbisesinin göğsünde sallanıyor. Ağzını oynatıyor sessizce. Kaşını gözünü hareket ettirecek duyduklarını onaylıyor adam. Kadın bir şeyler ekliyor. Başlarını sallıyorlar. Havadan sudan konuşuyor olmaları, ama garip bir ciddiyetle yapıyorlar bunu.

Hayattaki sayısız tesadüften biri. Önemli denebilir. Bir kadın ve bir erkek. İkisi de yalnız, yazı bekleyen bir kıyı kasabasının boş pansiyonunda karşılaşıyorlar. Adam yakındaki adaları gezmiş, yazmayı planladığı ada kitabına çalışıyor. Pansiyonun bahçesinden ufukta dizili adalar görünüyor. Alt balkondaki kiz kahvaltıda ismini söylüyor: Ada.

Ada ve Uraz, yaz tatili için Yunan adalarından Nisyros'a doğru yola koyulurlar. Uraz, tutkuyla bağlı olduğu adalar hakkında yazdığı kitap için araştırmalarını tamamlayacak, Ada ise ilk defa bu bölgeleri görecek ve belki bu sayede Uraz'ı yakından tanıma fırsatı bulacaktır. Tanışmalarının yıldönümüne denk gelmesi ise, yolculuğa özel bir anlam katacaktır.

Celgelelim hiçbir şey planlandığı gibi ilerlemez ve ortaya çıkan sorunlara gözlerini kapayamayan Ada, çok geçmeden bir seçim yapmak zorunda olduğunu ve bu seçimin sadece yaz tatiline değil tüm hayatına etki edeceğini anlar.

Ayrılığın Haritası bir yolculuğun romanı. Ertuğ Uçar, genç bir kadının kendisiyle hesaplaşması üzerinden günümüz ilişkilerine ışık tutuyor. Kadın ile erkek arasındaki değişmez sanılan dinamikleri irdelerek, göz ardı ettiğimiz yönlerimizle, kendimizden gizlediğimiz gerçeklerle yüzleşmenin, tehlike barındırdığı ölçüde, hayati önemde bir keşif olduğunu gösteriyor.

#yolculuk #günümüzilişkileri #özgürlükkorkusu #ada #yalnızlık #keşif #hesaplaşma #bencillik

 can

